

EDUCAȚIE PARENTALĂ SAU FAMILIARĂ

Sistemul educativ prevede pentru realizarea obligativității școlare, chiar și aplicarea dispozițiilor în vigoare pentru educația familială/parentală. Această formă de instruire este rar utilizată și dificil de interpretat și atribuie responsabilități precise familiei și instituțiilor școlare.

Famiile care intenționează să asigure instrucția propriilor fii minori în conformitate cu obligativitatea școlară prevăzută, trebuie, în conformitate cu articolul 111, coma 2, din Decretul Legislativ nr.297 din 1994, confirmat în art.1, coma 4 din Decretul Legislativ nr.76 din 15 Aprilie 2005, "să demonstreze că au capacitatea tehnică și economică și să comunice anual autorităților competente, ce vor prevedea pentru a realiza verificările oportune."

Prin urmare, școala nu exercitează autorizarea ca instrument de putere, ci doar o simplă verificare a criteriilor tehnice și economice.

În acest caz, pentru a garanta realizarea obligativității învățământului, minorul trebuie să susțină în fiecare an, examenul de adecvateță pentru admiterea în anul succesiv.

Cei ce intenționează să se ocupe personal de instruirea minorilor ce trebuie să respecte obligativitatea învățământului, trebuie să completeze pentru Directorul școlii din zona de rezidență, declarația specifică ce va trebui să fie reînnoită anual, și să demonstreze de a avea "capacitatea tehnică și economică".

Obligativitatea învățământului se referă la vârste cuprinse între 6 și 16 ani.

Cei zece ani obligatorii fac parte din învățământul deschis tuturor și se situează în zona drepturilor-obligațiilor la învățământ și formare profesională, așa cum este specificat în articolul 1, coma 622 din Legea nr.296 din 27 Decembrie 2006 (finanziaria 2007).

Obligativitatea învățământului, așadar, are ca obiectiv să garanteze tuturor achiziția competențelor de bază și implică, în mod particular, responsabilitatea distribuită celor doi părinți, care decid alegerea tipologiei școlii și opțiunile referitoare la timpul petrecut la școală și instituțiile școlare de care depinde adoptarea strategiilor cele mai eficiente și coerente, destinate a garanta niveluri maxime de învățământ și formare profesională.

În ceea ce privește școlile de al doilea nivel, părerea exprimată de către Consiliul de Stat nr.579 din 19 Ianuarie 2011 referitor la un recurs extraordinar la Președintele Republicii, specifică faptul că instruirea parentală constituie o modalitate de realizare a

obligativității de învățământ alternativ la frecventarea cursurilor de instruire și formare profesională ce au ca obiectiv obținerea unei calificări.

Prin urmare educația parentală se poate referi la întreaga categorie care are obligativitatea și trebuie să aibă ca obiectiv principal obținerea unei diplome la finalul primului ciclu și la achiziționarea cunoștințelor și competențelor relative primilor doi ani din învățământul secundar superior.

Este oportun, așadar, a se oferi familiilor o multiplicitate de soluții prevăzute de către normativă, aplicând oricum verificarea oportună pentru a tutela minorul și procesul de instruire pe care îl parcurge.

În Decretul Legislativ nr. 62 din 13 Aprilie 2017, aplicativ a legii ce tratează "Buna școală", art. 23 confirmă că părinții elevului și cei care exercitează responsabilitatea genitorială, în cazul instruirii parentale, au obligația de a prezenta anual comunicarea preventivă Directorului Școlii din zona de rezidență. Elevii susțin anual examenul de adecvatețe pentru trecerea într-un nou an școlar în calitate de candidați externi în școlile statale sau paritare, până la terminarea perioadei cuprinse în obligativitatea învățământului.

Referimente normative

[Decreto Legislativo 13 aprile 2017 n. 62 \(art. 23\);](#)

[Nota del 4 febbraio 2011 n. 781;](#)

[Parere del Consiglio di Stato 19 gennaio 2011 n. 579;](#)

[Decreto Legislativo 15 aprile 2005 n. 76 \(art. 1 comma 4\);](#)

[Decreto Legislativo 16 aprile 1994 n. 297 \(art. 111 comma 2\).](#)

ISTRUZIONE PARENTALE

Il sistema educativo prevede per l'assolvimento dell'obbligo scolastico, anche l'applicazione delle disposizioni vigenti per l'educazione familiare/parentale. Questa forma di istruzione è poco utilizzata e di complessa interpretazione e attribuisce precise responsabilità alla famiglia ed alle istituzioni scolastiche.

Le famiglie che intendono provvedere in proprio alla istruzione dei minori all'obbligo scolastico, devono, ai sensi dell'art. 111 comma 2 del Decreto Legislativo 16 aprile 1994, n. 297, confermato dall'art. 1, comma 4, del Decreto Legislativo 15 aprile 2005, n. 76, "dimostrare di averne la capacità tecnica o economica e darne comunicazione anno per anno alla competente autorità, che provvede agli opportuni controlli".

Pertanto, la scuola non esercita un potere di autorizzazione in senso stretto, ma un semplice accertamento della sussistenza dei requisiti tecnici ed economici.

In questo caso, a garanzia dell'assolvimento del dovere all'istruzione, il minore è tenuto a sostenere, ogni anno, l'esame di idoneità per l'ammissione all'anno successivo.

Coloro che intendano provvedere in proprio alla istruzione dei minori soggetti all'obbligo, devono rilasciare al Dirigente della scuola del territorio di residenza, apposita dichiarazione da rinnovare anno per anno, di possedere "la capacità tecnica ed economica" per provvedervi.

L'obbligo di istruzione riguarda la fascia di età compresa tra i 6 e i 16 anni.

I dieci anni dell'obbligo sono parte della formazione aperta a tutti e si collocano nell'ambito del diritto-dovere all'istruzione ed alla formazione, così come recita l'art. 1, comma 622 della Legge 27 dicembre 2006, n. 296 (finanziaria 2007)

L'obbligo di istruzione, quindi, mira a garantire a tutti l'acquisizione delle competenze di base e coinvolge, in particolare, la responsabilità condivisa dei genitori, cui competono le scelte tra le diverse tipologie di scuola e le opzioni del tempo scuola e delle istituzioni scolastiche da cui dipende l'adozione delle strategie più efficaci e coerenti, atte a garantire elevati livelli di apprendimento e di formazione.

Per quanto riguarda le scuole di istruzione secondaria di secondo grado, il parere espresso dal Consiglio di Stato in data 19 gennaio 2011 n. 579 su un ricorso straordinario al Capo dello Stato, porta a ritenere che l'istruzione parentale costituisca modalità di assolvimento dell'obbligo di istruzione alternativa alla frequenza dei primi

due anni degli istituti d'istruzione secondaria di secondo grado o alla frequenza dei percorsi di istruzione e formazione professionale finalizzati al conseguimento di una qualifica.

Pertanto l'educazione parentale può riguardare l'intera fascia dell'obbligo di istruzione e deve tendere, come le altre modalità di adempimento, al conseguimento del titolo di studio conclusivo del primo ciclo e all'acquisizione dei saperi e delle competenze relativi ai primi due anni di istruzione secondaria superiore.

E' opportuno, quindi, offrire alle famiglie le varie soluzioni contemplate dalla normativa, operando comunque la più opportuna vigilanza, a tutela del minore e della sua istruzione.

Nel Decreto Legislativo 13 aprile 2017 n. 62, applicativo della legge sulla "Buona scuola", l'art. 23 conferma che i genitori dell'alunno o coloro che ne esercitano la responsabilità genitoriale, in caso di istruzione parentale, sono tenuti a presentare annualmente la comunicazione preventiva al Dirigente scolastico del territorio di residenza. Gli alunni sostengono annualmente l'esame di idoneità per il passaggio alla classe successiva in qualità di candidati esterni presso una scuola statale o paritaria, fino all'assolvimento dell'obbligo di istruzione.

Riferimenti normativi

[Decreto Legislativo 13 aprile 2017 n. 62 \(art. 23\);](#)

[Nota del 4 febbraio 2011 n. 781;](#)

[Parere del Consiglio di Stato 19 gennaio 2011 n. 579;](#)

[Decreto Legislativo 15 aprile 2005 n. 76 \(art. 1 comma 4\);](#)

[Decreto Legislativo 16 aprile 1994 n. 297 \(art. 111 comma 2\).](#)